

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газар

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: **БӨА-2022/08/НА-СТА-ТТЗ**

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Өлгий хот

2022 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын

дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган

Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Женисбек

Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn

Аудитор: Ж.Назгүл

Утас: 99668909 Цахим хаяг: nazgulj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ.....	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан.....	6
2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	10
2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	13
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	13
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан (мянган төгрөгөөр).....	15
3. Аудитын тайлан.....	16
3.1. Ерөнхий зүйл.....	16
3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	16
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт.....	16
3.4 Материаллаг байдал.....	17
3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт.....	17
3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө.....	17
3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт.....	17
3.5.3 Авлага.....	17
3.5.4 Урьдчилгаа.....	18
3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт.....	18
3.5.6 Бараа материал.....	18
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	19
3.5.8 Өр төлбөр.....	19
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	20
3.5.10. Орлогын данс.....	20
3.5.11 Зардлын данс.....	21
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	21
3.7 Шилэн дансны мэдээлэл.....	23
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилтийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	24
3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн.....	25
3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал.....	26
4. Менежментийн захидал.....	26
5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	26

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч

1. Аудитын гэрчилгээ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn

НОГООННУУР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Х.ЕСБОЛАТ ТАНАА

2022.03.25 № 358
танай _____-ны № _____-т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх

үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР М.ХУАНГАН

2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,007,999.9</u>	<u>1,076,018.9</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	299,125.2	273,777.7
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	299,125.2	273,777.7
3121	Төгрөг	299,125.2	273,777.7
31211	Төрийн сангийн харилцах	292,393.0	271,208.9
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	6,732.2	2,568.8
33	АВЛАГА	273,117.7	300,457.2
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	13,158.1	3,041.6
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	43,695.3
335	Бусад авлага	-	15,000.0
3351	Байгууллагаас авах авлага	-	15,000.0
336	Зээлийн авлага	259,959.6	238,720.3
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	259,959.6	238,720.3
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	259,959.6	238,720.3
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	435,757.0	501,784.1
351	Түүхий эд материал	13,920.1	25,999.0
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	-
35130	Эм боох материал	13,920.1	25,999.0
354	Хангамжийн материал	364,390.7	410,127.1
35410	Бичиг хэргийн материал	1,110.0	1,430.4
35420	Аж ахуйн материал	214,498.4	219,532.9
35440	Түлш, шатах тослох материал	9,079.0	7,419.4
35460	Хүнсний материал	36,413.6	58,416.9
35470	Бусад хангамжийн материал	103,289.6	123,327.5
35600	Мал амьтад	57,446.2	65,658.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>8,833,319.4</u>	<u>8,844,666.1</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	8,833,319.4	8,844,666.1
392	Биет хөрөнгө	8,672,239.4	8,680,461.1
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	5,087,467.5	5,140,608.6
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(424,722.2)	(595,426.7)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	381,169.4	504,450.4
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(255,970.3)	(258,947.0)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	641,493.7	664,480.4
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(504,970.4)	(461,614.7)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	295,960.4	303,425.0
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(162,545.7)	(182,865.2)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	4,462,867.9	4,538,569.8
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(964,717.9)	(1,099,578.6)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	-	13,020.5
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	153,969.9	147,524.5
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(127,691.6)	(126,589.0)
39217	Ном	89,928.8	93,403.1
393	Биет бус хөрөнгө	161,080.0	164,205.0

39301	Програм хангамж	4,232.2	4,232.2
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,682.2)	(3,957.2)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	160,530.0	163,930.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>9,841,319.3</u>	<u>9,920,685.0</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>88,250.1</u>	<u>40,822.3</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	88,250.1	40,822.3
413	Өглөг	88,250.1	40,822.3
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	48,960.7	4,208.7
4136	Бусад өглөг	39,289.3	36,613.6
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	37,391.1	36,613.6
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,898.2	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>9,753,069.2</u>	<u>9,879,862.8</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	9,753,069.2	9,879,862.8
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,389,829.8	2,393,229.8
51101	Өмч: - төрийн	2,389,829.8	2,393,229.8
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,482,097.0	3,607,726.0
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	3,523,007.6	3,475,725.3
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(40,910.6)	132,000.7
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3,881,142.4	3,878,907.0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>9,841,319.3</u>	<u>9,920,685.0</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,274,657.9	5,766,515.5
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	103,708.2	222,220.2
110	Орлогын албан татвар	88,178.3	49,256.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	88,178.3	49,256.5
110002	Үйл ажиллагааны орлого	62,816.1	29,147.0
110003	Хөрөнгийн орлого	25,178.2	5,576.5
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	184.0	14,533.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,768.0	3,858.0
113002	Бууны албан татвар	2,768.0	3,858.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	12,762.0	169,105.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6,255.7	24,929.3
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	875.7	23,109.7
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	5,380.0	1,819.6
1181	Газрын төлбөр	1,943.1	5,017.4
118101	Газрын төлбөр	1,943.1	5,017.4
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,563.2	139,159.0
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	4,453.2	3,557.7
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	110.0	133,921.4

118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	-	1,679.9
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	63,642.8	199,726.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	63,642.8	199,726.9
120002	Хүүгийн орлого	-	20,855.0
120003	Торгуулийн орлого	6,160.0	5,139.5
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	57,232.8	148,016.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	40,496.7	65,431.4
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8.0	5,866.4
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-бараа материал	16,728.1	76,718.7
120009	Бусад орлого	250.0	25,716.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	4,107,306.8	5,344,568.4
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,406,386.7	4,333,410.0
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	239,193.7	428,543.1
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,167,193.0	3,904,866.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	11,705.0	173,740.0
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	1,369.3
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,314.1	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,390.9	87,984.6
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	205.0
131106	Төсвийн урамшуулал	-	84,181.1
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	689,215.1	757,982.9
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	1,933.4	
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	543,610.0	513,331.3
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	143,671.7	244,651.6
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	-	79,435.4
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		79,435.4
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	5,094,952.9	5,315,165.5
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	5,037,542.9	5,315,165.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,310,365.0	5,157,421.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,906,450.5	3,530,744.6
210101	Үндсэн цалин	2,551,654.8	2,974,905.2

210102	Нэмэгдэл	73,081.7	180,177.8
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	10,207.7
210104	Урамшуулал	209,922.9	199,219.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	71,791.1	166,234.4
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	-	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	369,028.0	463,273.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	298,194.1	351,621.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17,416.9	27,913.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,695.0	22,330.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,390.2	5,718.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	36,331.9	55,690.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	108,229.8	96,085.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,138.1	18,494.9
210302	Түлш, халаалт	91,341.7	76,590.1
210303	Цэвэр, бохир ус	2,750.0	1,000.0
210304	Байрны түрээс	-	-
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	-	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	85,553.3	136,232.9
210401	Бичиг хэрэг	9,953.8	8,846.1
210402	Тээвэр, шатахуун	37,545.8	96,511.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,033.1	8,611.8
210404	Ном, хэвлэл	925.4	794.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	74.0	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	27,621.1	21,468.5
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,400.0	-
2105	Нормативт зардал	198,476.2	318,752.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,521.5	102,093.6
210502	Хоол, хүнс	176,460.1	210,313.6
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	20,494.7	6,344.9
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,402.2	7,944.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	116.0
210602	Тавилга	-	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	72.4
210604	Урсгал засвар	1,402.2	7,756.3
2107	Томилолт, зочны зардал	4,191.0	7,488.6
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	4,191.0	7,488.6
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,797.2	7,873.1

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	952.7	1,543.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,661.7	3,002.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	108.3	177.8
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	206.6	184.9
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	96.8	75.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	540.7	2,323.2
210807	Газрын төлбөр	93.8	432.2
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	13.8	11.5
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	122.8	122.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	632,236.8	589,027.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,163.2	143,264.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	18,993.6	8,932.1
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	566,080.0	436,830.9
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	727,177.9	157,744.3
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55,270.1	157,744.3
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	57,400.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	32,872.7	67,390.2
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	-	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,397.4	32,954.1
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	615,745.7	-
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	613,812.3	
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад	-	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,933.4	
213404	Хөрөнгийн	-	
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	56,162.1	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	56,162.1	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	57,410.0	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	57,410.0	-
223001	Бусад хөрөнгө	57,410.0	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(820,295.1)	451,350.0
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	319,349.3
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		12,080.3
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		307,269.0
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(319,349.3)

5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(820,295.1)</u>	<u>132,000.7</u>
---	--------------------------------	---------------------------	-------------------------

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>4,016,679.1</u>	<u>5,238,797.7</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	103,708.2	222,220.2
110	Орлогын албан татвар	88,178.3	49,256.5
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	88,178.3	49,256.5
110002	Үйл ажиллагааны орлого	62,816.1	29,147.0
110003	Хөрөнгийн орлого	25,178.2	5,576.5
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	184.0	14,533.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,768.0	3,858.0
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	
113002	Бууны албан татвар	2,768.0	3,858.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	12,762.0	169,105.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6,255.7	24,929.3
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	875.7	23,109.7
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	5,380.0	1,819.6
1181	Газрын төлбөр	1,943.1	5,017.4
118101	Газрын төлбөр	1,943.1	5,017.4
118102	Дуудлага худалдаа	-	-
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	4,563.2	139,159.0
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	4,453.2	3,557.7
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	110.0	133,921.4
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	-	1,679.9
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	56,591.2	142,222.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого	56,591.2	142,222.3
120001	Хувьцааны ногдол ашиг	-	-
120002	Хүүгийн орлого	-	20,855.0
120003	Торгуулийн орлого	6,160.0	5,139.5
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	50,181.2	90,511.8
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,173.3	84,645.4
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	8.0	5,866.4
120009	Бусад орлого	250.0	25,716.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,856,379.6	4,874,355.3
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,167,193.0	3,904,866.9
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,167,193.0	3,904,866.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	11,705.0	173,740.0
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	1,369.3
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,314.1	-

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,390.9	87,984.6
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	205.0
131106	Төсвийн урамшуулал	-	84,181.1
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	677,481.7	757,982.9
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	543,610.0	513,331.3
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	133,871.7	244,651.6
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	-	37,765.4
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		37,765.4
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>3,866,894.3</u>	<u>4,929,242.5</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,866,894.3	4,929,242.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,755,598.6	4,768,302.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,863,899.3	3,559,371.1
210101	Үндсэн цалин	2,474,775.2	2,971,832.8
210102	Нэмэгдэл	85,058.4	192,237.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	426.9	10,207.7
210104	Урамшуулал	226,704.7	211,765.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	76,934.2	173,327.7
210106	Ажиллагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	-	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	372,502.7	467,918.5
210201	Тэтгэврийн даатгал	260,466.2	330,103.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	27,269.8	34,454.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	22,251.0	27,562.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,454.3	6,890.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	57,061.4	68,908.2
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	-	
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	112,429.2	110,137.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,624.2	19,978.3
210302	Түлш, халаалт	96,055.1	88,659.2
210303	Цэвэр, бохир ус	2,750.0	1,500.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	68,619.1	101,134.6
210401	Бичиг хэрэг	7,549.0	7,103.6
210402	Тээвэр, шатахуун	35,283.5	66,724.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,303.0	8,215.9
210404	Ном, хэвлэл	1,841.5	1,352.6
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,074.0	1,135.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	14,568.2	16,602.9
2105	Нормативт зардал	207,285.9	315,728.6
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,125.4	72,018.9
210502	Хоол, хүнс	179,341.6	220,139.7
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	26,818.9	23,570.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000.0	21,249.2
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	121.0	16,056.1
210602	Тавилга	100.0	-
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	779.0	83.4

210604	Урсгал засвар	-	5,109.7
2107	Томилолт, зочны зардал	5,987.6	7,685.4
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	5,987.6	7,685.4
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,303.8	9,474.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	904.3	2,066.1
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3,076.2	3,252.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	108.3	177.8
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	219.9	317.3
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	96.8	108.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	578.2	2,413.8
210807	Газрын төлбөр	183.5	432.2
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	13.8	111.5
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	122.8	595.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,570.9	175,602.7
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	94,038.2	164,702.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	24,532.7	10,900.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	111,295.8	160,940.1
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	55,133.7	160,940.1
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	57,400.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	32,736.3	70,586.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	22,397.4	32,954.1
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	56,162.1	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	56,162.1	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	149,784.8	309,555.3
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	66,349.0	334,902.8
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	66,349.0	334,902.8
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	66,349.0	334,902.8
220001	Барилга байгууламж	-	71,418.8
221001	Их засвар	-	149,938.0
222001	Тоног төхөөрөмж	-	38,035.3
223001	Бусад хөрөнгө	57,410.0	47,877.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	8,939.0	27,633.8
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(66,349.0)	(334,902.8)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	83,435.8	(25,347.5)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	215,689.4	299,125.2
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	299,125.2	273,777.7

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,389,829.8	3,881,142.4	3,482,097.0		9,753,069.2
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,389,829.8	3,881,142.4	3,482,097.0	-	9,753,069.2
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт					-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					-
C07	Тайлант үеийн үр дүн					-
C08	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,389,829.8	3,881,142.4	3,482,097.0	-	9,753,069.2
D01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,389,829.8	3,881,142.4	3,482,097.0	-	9,753,069.2
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,389,829.8	3,881,142.4	3,482,097.0	-	9,753,069.2
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(2,235.5)			(2,235.5)
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	3,400.0		(6,371.7)		(2,971.7)
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			132,000.7		132,000.7
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,393,229.8	3,878,906.9	3,607,726.1	-	9,879,862.8

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	5,076,870.8	5,020,469.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,735,236.7	4,713,200.3
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	4,631,246.6	4,609,660.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	3,511,077.9	3,499,791.5
210101	Үндсэн цалин	2,901,334.5	2,912,253.3
210102	Нэмэгдэл	191,147.2	192,237.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	12,555.7	10,207.7
210104	Урамшуулал	220,132.1	211,765.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	185,908.4	173,327.7
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	465,127.3	465,127.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	327,311.8	327,311.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	34,453.8	34,454.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	27,563.2	27,562.7
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	6,890.8	6,890.4
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	68,907.7	68,908.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	110,137.5	110,137.5
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,925.8	19,978.3
210302	Түлш, халаалт	88,711.7	88,659.2
210303	Цэвэр, бохир ус	1,500.0	1,500.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	93,679.2	93,679.2
210401	Бичиг хэрэг	7,031.7	6,983.1

210402	Тээвэр, шатахуун	60,100.6	60,724.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	8,839.9	8,215.9
210404	Ном, хэвлэл	1,494.2	1,494.2
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,135.0	1,135.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,077.8	15,126.4
2105	Нормативт зардал	307,232.5	296,932.5
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	54,222.8	54,222.8
210502	Хоол, хүнс	229,439.7	219,139.7
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	23,570.0	23,570.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	25,934.6	25,934.6
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	20,741.5	20,741.5
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	83.4	83.4
210604	Урсгал засвар	5,109.7	5,109.7
2107	Томилолт, зочны зардал	6,750.8	6,750.8
210702	Дотоод албан томилолт	6,750.8	6,750.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,834.8	9,834.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,066.1	2,066.1
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	3,252.2	3,252.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	177.8	177.8
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	317.3	317.3
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	108.0	108.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,773.8	2,773.8
210807	Газрын төлбөр	432.2	432.2
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	111.5	111.5
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	595.9	595.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	101,472.0	101,472.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	84,054.7	84,054.7
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	17,417.3	17,417.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	103,990.1	103,540.1
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	103,990.1	103,540.1
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	70,786.0	70,586.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	32,954.1	32,954.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	341,634.1	307,269.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	341,634.1	307,269.0
220001	Барилга байгууламж	80,051.6	71,418.8
221001	Их засвар	150,000.0	149,938.0
222001	Тоног төхөөрөмж	60,000.0	38,035.3
223001	Бусад хөрөнгө	51,582.5	47,877.0
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	5,076,870.8	4,979,091.2
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,915,366.9	3,904,866.9
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	3,915,366.9	3,904,866.9
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	910,461.3	1,011,719.6
132001	Орон нутгийн төсвөөс	665,809.7	767,068.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	244,651.6	244,651.6
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	49,051.8	37,765.4
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	49,051.8	37,765.4

120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	201,990.8	24,739.3
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,500.0	24,739.3
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	198,490.8	-
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	-	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		181,909.4
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		140,531.2

4.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(мянган төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	173,740.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	172,491.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	115,091.0
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	57,504.3
210101	Үндсэн цалин	57,504.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,250.0
210401	Бичиг хэрэг	250.0
210402	Тээвэр, шатахуун	6,000.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,000.0
2105	Нормативт зардал	18,796.1
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	17,796.1
210502	Хоол, хүнс	1,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	205.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	205.0
2107	Томилолт, зочны зардал	934.6
210702	Дотоод албан томилолт	934.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,401.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,380.7
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	20.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,400.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	57,400.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	57,400.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,249.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,249.0
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	1,249.0
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	173,740.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	173,740.0
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,369.3
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	87,984.6
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	205.0
131106	Төсвийн урамшуулал	84,181.1
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-т заасны дагуу Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч сумын Засаг дарга Х.Есболат танд танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд сумын Засаг даргын сангуудын хариуцсан албан тушаалын чиг үүргийн хэрэгжилттэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ж.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Ногооннуур сумын Засаг даргын 2021 оны нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баян-Өлгий аймаг дахь төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 02-ны өдрийн 40 дүгээр албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Төр засгийн болон сумын бодлогын хэрэгжилтийг шуурхай удирдлагаар хангах үр дүнг шударгаар тооцох замаар төрийн үйлчилгээний бүтээмжийг нэмэгдүүлэх, иргэддээ чанартай үйлчилгээ үзүүлэх улмаар орон нутгийн хөгжлийг тэтгэх чадварлаг захиргааны байгууллагыг төлөвшүүлэх” гэж тодорхойлсон байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох стандарт, журмын дагуу шинэчлэгдсэн байна.

Улсын төсвөөс санхүүждэг байсан Ногооннуур сумын Сум дундын эмнэлэг нь бүтцийн өөрчлөлтөөр 2021 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс сумын Төсвийн төвлөрүүлсэн захирагчийн мэдэлд шилжиж, сумын Эрүүл мэндийн төв болж өөрчлөгдөн, Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд орсон байна.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт дотоод аудитын албанаас 2021 онд Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа төсөвт байгууллагуудад шалгалт хийгдээгүй байна.

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд дунд гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянахад үр нөлөөтэй байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлын 5,094.9 сая төгрөгөөс 1 хувиар буюу 50.9 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 35.7 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

3.5.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 299.1 сая төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 273.8 сая төгрөг болж, 25.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Касст байгаа бэлэн мөнгө				
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	299.1	273.8	-25.3	
Замд яваа мөнгөн хөрөнгө				
Хадгаламж				
Дүн	299.1	273.8	-25.3	

Эх сурвалж: Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 273.8 сая төгрөг болж 25.3 сая төгрөгөөр буурсан байна. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 273.8 сая төгрөгийн 110.8 сая төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн, 29.7 сая төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн, 117.0 сая төгрөг нь орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын, 2.5 сая төгрөг нь Эргэлтийн эмийн сангийн, 13.6 сая төгрөг нь байгаль орчныг хамгаалах сангийн, 130.7 сая төгрөг нь төрийн сан дахь орон нутгийн орлогын дансны үлдэгдэл байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар мөнгөн хөрөнгөтэй холбоотой зөрчил гараагүй байна.

3.5.2 Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт

Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт дансны оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.3 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 273.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 300.4 сая төгрөг болж, 27.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №2. Авлагын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	13.1	3.0	-10.1
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		43.7	43.7

Татаас, санхүүжилтийн авлага			-
Зээлийн хүүгийн авлага			
Бусад авлага		15.0	15.0
Зээлийн авлага	259.9	238.7	--21.2
Дүн	273.1	300.4	27.3

Эх сурвалж: Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 79.4 хувийг Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага, 20.6 хувийг төсөвт байгууллагын авлага эзэлж байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлагын үлдэгдэл 238.7 сая төгрөг байгаа нь тайлант оны зээлийн эргэн төлөлтийн хэмжээгээр буурсан байна.

Төлбөртэй үйлчилгээний авлага 43.7 сая төгрөгөөр өссөн нь Эрүүл мэндийн төвийн Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах Ковид-19 цар тахлын улаан бүсд ажилласан ажилчдын урамшуулал болон бараа үйлчилгээний зардлын авлага байна.

Бусад авлагын үлдэгдэл 15.0 сая төгрөгөөр өссөн нь Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэгийн авлага бөгөөд аймгийн Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/1075 тоот захирамжаар төсөвт хийсэн зохицуулалтын дагуу “Багшийн хөгжлийн танхим” ажиллуулахад шаардлагатай техник хэрэгсэл авахад зориулж багаж, техник хэрэгсэл зардлын төсөвт суусан 15.0 сая төгрөгийг “Чарж” ХХК-ний дансанд хөрөнгө нийлүүлэхээр шилжүүлж, шинээр авлага үүсгэснээс шалтгаалжээ.

Авлагын үлдэгдэлд олон жилийн насжилттай авлага байхгүй байна.

3.5.4 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа данс оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.5 Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт

Урт хугацаат хөрөнгө оруулалтын данс оны эхэн ба эцэст үлдэгдэлгүй байна.

3.5.6 БАРАА МАТЕРИАЛ

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 435.8 сая, эцсийн үлдэгдэл 501.8 сая төгрөг болж, 66.0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №3 Бараа материалын үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	13.9	26.0	12.1
Хангамжийн материал	364.4	410.1	45.7
Мал амьтад	57.4	65.6	8.2
Дүн	435.7	501.7	66.0

Эх сурвалж: Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын үлдэгдэл 501.7 сая төгрөг болж 66.0 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд сумын төсөвт байгууллагууд төсвийн хөрөнгөөр 691.8 сая төгрөгийн бараа материалыг худалдан авч, 70.7 сая төгрөгийн материалыг үнэгүй хүлээн авч данс бүртгэлд тусгаж, үйл ажиллагаандаа 699.8 сая төгрөгийн бараа материалыг зарцуулж, 2.7 сая төгрөгийн материалыг акталсантай холбоотой байна.

Бараа материалын нийт үлдэгдлийн 43.5 сая төгрөг нь Засаг даргын тамгын газрын, 1.3 сая төгрөг нь ИТХ-ын, 282.7 сая төгрөг нь Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн, 19.2 сая төгрөг нь 2 дугаар сургуулийн, 13.5 сая төгрөг нь 3 дугаар сургуулийн 15.0 сая төгрөг нь 4 дүгээр сургуулийн, 31.0 сая төгрөг нь Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэгийн, 12.8 сая төгрөг нь 2 дугаар цэцэрлэгийн, 68.2 сая төгрөг нь Эрүүл мэндийн төвийн, 8.9 сая төгрөг нь Соёлын төвийн, 5.6 сая төгрөг нь Эргэлтийн эмийн сангийн үлдэгдэл байна.

Аудитын илрүүлэлт:

1. Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг өмнөх оны аудитаар 1118.0 мянган төгрөгийн 172 кг махыг хүнсний талноос илүү зарлага гаргасан зөрчлийг нягтлан бодогч нярав нараар нөхөн төлүүлж, цэцэрлэгийн дансанд оруулахаар төлбөрийн акт тогтоосныг барагдуулаагүй тул зөрчил арилгуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

2. Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль дотуур байрны хүүхдийн хоолонд Засгийн газрын 2019 оны 450 дугаар тогтоолоор батлагдсан хүүхдийн нэг өдрийн хоолны зардлын нормыг 0.2 сая төгрөгөөр хэтрүүлэн төсвөөс хууль бус зарлага гаргасан зөрчилд төлбөрийн акт тогтоов

3. Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургуулийн санхүүгийн аудитаар бараа материалын зарим данснуудын орлого, зарлагыг 9.1 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн. Санхүүгийн тайланд олон жил он дамжсан 0.5 сая төгрөгийн бодитоор байхгүй малын бүртгэлийг шийдвэрлэх арга хэмжээ аваагүй, Ковид-19 цар тахлын хязгаарлалтын үед Тавалтайн постод ажилласан ажилчдын хоол хүнсэнд олгосон 0.8 сая төгрөгийн хүнсний материалыг зарцуулах талаар, захирамж, тушаал шийдвэрийг бүрдүүлж баримтжуулаагүй зөрчилд зөвлөмж хүргүүлэв.

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 8,833.3 сая, эцсийн үлдэгдэл 8,844.7 сая төгрөг болж, 11.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №4 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	8672.2	8680.5	8.2
Биет бус хөрөнгө	161.1	164.2	3.1
Дүн	8833.3	8844.7	11.3

Эх сурвалж: Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 27.6 сая, үнэ төлбөргүй хандиваар хүлээн авсан 2015.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд 164.2 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг балансаас балансад шилжүүлж, акталсан байна. Дуусаагүй барилга дансанд хөрөнгө бүртгэгдээгүй байна. Тайланд үндсэн хөрөнгөнд нийтдээ 436.8 сая төгрөгийн элэгдэл байгуулсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

1. Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэгийн санхүүгийн тайлангаар 59.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 12.8 сая төгрөгийн бараа материалын тооллогыг зохих журмаар хийгээгүй, үндсэн хөрөнгө, бараа материалын үлдэгдлийг тооцоо хийж баталгаажуулаагүй зөрчилд албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 88.2 сая, эцсийн үлдэгдэл 40.8 сая төгрөг болж, 47.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт №5 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	48.9	4.2	-44.7	10.3
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0			
Байгууллагад төлөх өглөг	37.4	36.6	-7.8	89.7

Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1.9	0	-1.9	
Нийт дүн	88.2	40.8	-47.4	100.0

Эх сурвалж: Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөрийн 10.3 хувийг ажилчидтай холбогдсон өглөг, 89.7 хувийг байгууллагад төлөх өглөг эзэлж байна. Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал 2.1 сая төгрөгийн, Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг 2.1 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сан 36.6 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

1. Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг цалингийн зардлын хэмнэлтээс улсын баяр наадмын 5 хоногийн цалинг ээлжийн амралттай байсан албан хаагчдад нөхөж олгосны улмаас жилийн эцэст цалингаас суутгасан татварт 2103.8 мянган төгрөгийн өглөгтэй гарсан зөрчилд албан шаардлага хүргүүлэв.

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 9753.1 сая, эцсийн үлдэгдэл 9879.9 сая төгрөг болж, 126.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №6 Засгийн хувь оролцоо /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2389.8	2393.2	3.4	24.2
Хуримтлагдсан үр дүн	3482.1	3607.7	125.6	36.5
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	3881.1	3878.9	-2.2	39.3
Дүн	9753.1	9879.8	85.1	100.0

Эх сурвалж: Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 9879.9 сая төгрөг болж 126.8 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүнгээс шалтгаалжээ.

Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл данс оны эцэст 3878.9 сая төгрөг болж 2.2 сая төгрөгөөр буурсан нь сумын Засаг даргын тамгын газрын актлагдсан хөрөнгөтэй холбоотой гарсан өөрчлөлт байна. Хуримтлагдсан үр дүн 3607.7 сая төгрөг болж 125.6 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.5.10. Орлогын данс

Ногооннуур сум нь 2021 онд гүйцэтгэлээр орон нутгийн татварын орлогоос 222.2 сая төгрөгийн орлого оруулж, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 65.4 сая төгрөгийн, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 5.9 сая төгрөгийн, бусад орлогоос 51.7 сая төгрөгийн, тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 3904.9 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 79.4 сая төгрөгийн, орон нутгаас 758.0 сая төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтээр 173.7 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үнэ төлбөргүйгээр 505.2 сая төгрөгийн хөрөнгө, бараа материалыг хүлээн авч нийтдээ 5766.5 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлэн ажилласан байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого 5766.5 сая төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 1491.8 сая төгрөгөөр буюу 35.1 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан төсвийн урсгал, нэмэлт санхүүжилт, орон нутгийн төсөв, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө, бараа материал, ЭМД-ын сангийн санхүүжилт байна.

3.5.11 Зардлын данс

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт зардал 5315.2 сая төгрөг байгаа нь өмнөх оноос 220.3 сая төгрөгөөр буюу 4.3 хувиар өссөн байна.

Нийт зардлын 97 хувь нь бараа үйлчилгээний зардал, 3 хувь нь урсгал шилжүүлэг байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин хөлс, НДШ, хангамж, бараа материалын зардал, нормативт зардал, эд хогшил, урсгал засварын зардал, томилолт, зочны зардлууд 3.1-624.3 сая төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй байна. Зардлын данстай холбоотой алдаа зөрчил илрээгүй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

1. Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал зардлын төсвөөс зарцуулсан 0.3 сая төгрөгийн зардлыг тооцооны дансаар дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан, анхан шатны бүрдэл дутуу баримтаар 0.8 сая төгрөгийн ажил гүйлгээг зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн, санхүүгийн тайлангаарх бараа материалын үлдэгдэл нярвын бараа материалын тайлангийн үлдэгдлээс 0.7 сая төгрөгийн зөрүүтэй, бараа материалын зарлагын анхан шатны баримтуудыг дутуу бүрдүүлсэн, нотлох баримтууд хангалтгүй зэрэг 1.8 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж хүргүүлсэн.

2. Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг анхан шатны бүрдэл дутуу баримтаар 10.5 сая төгрөгийн ажил гүйлгээг зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн, санхүүгийн тайлангаарх бараа материалын үлдэгдэл нярвын бараа материалын тайлангийн үлдэгдлээс 4.2 сая төгрөгийн зөрүүтэй, бараа материалын тайлангийн зарлагын гүйлгээний анхан шатны баримтуудыг дутуу бүрдүүлсэн, зардлын нотлох баримтууд хангалтгүй зэрэг 14.7 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж хүргүүлэв.

3. Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль тайлант онд төсвөөс болон нэмэлт санхүүжилтээр бараа материал худалдан авах, үдийн цай, шуудан холбоо, гэрэл цахилгааны зардалд зарцуулсан нийт 21.2 сая төгрөгийн ажил гүйлгээг тооцооны данс дамжуулахгүйгээр шууд зардлаар бүртгэж тайлагнасан тул зөвлөмж хүргүүлэв.

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тайлант онд Ногооннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 5076.8 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 4735.2 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 341.6 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 3915.4 сая төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 665.8 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 244.6 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 49.0 сая төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 3.5 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос, 198.5 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Төсвийн гүйцэтгэл

Ногооннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2021 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 4979.1 сая төгрөгийн тусламж санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 3904.9 сая төгрөгийн, орон нутгийн төсвөөс 767.1 сая төгрөгийн, Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 244.7 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 37.8 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 24.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 24.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн байна. Үүний 21.2 сая төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс орсон орлого байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 5020.5 сая төгрөг буюу 98.8 хувьтай байгаа нь дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлоготой холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Аймгийн ИТХ-ын 2020 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 16 дугаар тогтоолоор Ногооннуур сумын 2021 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 147.0 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2021 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2021 оны 41 дүгээр тодотголоор Ногооннуур сумын төсвийн орлогыг 147.0 сая төгрөгөөр баталж өөрчлөлт оруулаагүй байна.

Сумын ИТХ-ын 2021 оны 21 дүгээр хуралдааны тогтоолоор 2021 орлогын төлөвлөгөөг 154.6 сая төгрөгөөр буюу 7.6 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвийн орлогод 271.4 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөөг 116.8 сая төгрөгөөр буюу 75.5 хувиар давуулан биелүүлсэн байна.

Хүснэгт №7 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өсөлт/+/, бууралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	148.6	262.9	114.3	96.8
II.Татварын бус орлого	6.0	8.5	2.5	3.2
Нийт дүн	154.6	271.4	116.8	100.0

Хувь хүний орлогын алба татвар 17.1 сая төгрөгөөр, бусад татвар 15.9 сая төгрөгөөр, байгалийн нөөц ашигласны төлбөр 61.1 сая төгрөгөөр, татварын бус орлого 23.1 сая төгрөгөөр давж, өмчийн татвар 0.5 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Орлогын нэр төрлөөр авч үзэхэд хөрөнгийн орлогын албан татвар 4.1 сая төгрөгөөр, бууны албан татвар 0.5 сая төгрөгөөр түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 3.1 сая төгрөгөөр, хүү торгуулийн орлого 0.8 сая төгрөгөөр тус тус тасарч, бусад орлого давж биелэгдсэн байна.

Орон нутгийн орлого төлөвлөгөөний давж биелэгдэхэд агнуурын нөөцийн төлбөр 59.4 сая төгрөгөөр, улсын тэмдэгтийн хураамж 17.0 сая төгрөгөөр, хөрөнгө борлуулсны албан татвар 15.5 сая төгрөгөөр давж, төлөвлөгдөөгүй малын тоо толгойн албан татвараас 20.6 сая төгрөгийн орлого оруулсан нь орон нутгийн орлого давж биелэгдэхэд голлон нөлөөлсөн байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 299.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба Орон нутгийн орлогын 995 тоот дансаар 271.4 сая төгрөгийн татварын орлого оруулж, оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд 117.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Хүснэгт №8 Төсвийн байгууллагуудын 2021 оны төсвийн зарлагын гүйцэтгэл:

/сая төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХ	75.8	75.8	
2	Сумын ЗДТГ	459.8	459.8	
3	Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль	1683.1	1683.1	

4	Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль	259.2	259.0	0.2
5	Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль	218.1	218.1	
6	Ерөнхий боловсролын 4 дүгээр сургууль	237.1	226.8	10.3
7	Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг	390.4	390.5	
8	Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг	424.8	424.9	
9	Соёлын төв	132.0	131.8	0.3
10	Эрүүл мэндийн төв	854.6	843.3	11.3
11	ОНХСан	341.6	244.7	96.9
12	СХС		21.3	-21.3
	Нийт дүн	5076.8	4979.1	97.7

Аудитын илрүүлэлт:

1. Төсөвт байгууллагуудаас Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг шалгаж үзэхэд 1.1 дэх заалтад хамаарах байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой, зайлшгүй шаардлагатайгаас бусад батлагдсан төсвийг ЗДТГ 14.8 сая төгрөгийн, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль 7.1 сая төгрөгийн, 2 дугаар сургууль 0.5 сая төгрөгийн, 3 дугаар сургууль 0.6 сая төгрөгийн, 4 дүгээр сургууль 0.7 сая төгрөгийн, Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг 0.9 сая төгрөгийн, 2 дугаар цэцэрлэг 2.5 сая төгрөгийн хэмнэлт гаргахаар тооцож, урсгал зардлыг төлөвлөн зарцуулаагүй, тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй тул төсвийн шууд захирагч нарт тус тус албан шаардлага хүргүүлсэн.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Ногооннуур сумын төсөвт байгууллагууд тусламж дээд шатны төсвийн захирагчаас 89.3 сая төгрөгийн, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 0.2 сая төгрөгийн, төсвийн урамшуулал 84.2 сая төгрөгийн, нийт 173.7 сая нэмэлт санхүүжилт хүлээн авсан байна.

Үүнээс цалин хөлстэй холбоотой зардалд 57.5 сая, хангамж бараа материалын зардалд 9.2 сая, нормативт зардалд 18.8 сая, эд хогшил урсгал засварын зардалд 0.2 сая, томилолтын зардалд 0.9 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардал 28.4 сая, урсгал шилжүүлэгт 57.4 сая, хөрөнгийн зардалд 1.2 сая төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хуулиар зөвшөөрөгдөөгүй орлого ороогүй байна

3.7 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т /шилэн дансны мэдээлэл/ тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст Ногооннуур сумын Засаг даргын 2021 оны 21 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний 117.5 сая төгрөгийн гүйлгээний мэдээллийг мэдээлээгүй, 133.0 сая төгрөгийн мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, Сум хөгжүүлэх сангийн 238.7 сая төгрөгийн зээлийн авлагыг талаарх мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитаар тус ТТЗ-ийн багцад хамаарах 10 байгууллагыг хамруулан, мөн хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг шалгалаа.

Аудитын илрүүлэлт:

1. Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг нь шилэн дансанд санхүүжилтийн 392.8 сая төгрөгийн 25 мэдээллийг 0 дүнтэйгээр мэдээлсэн, 11 сарын мэдээг хугацаа хоцроож мэдээлсэн, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 17.6 сая төгрөгийн зарлагын мэдээллийг огт мэдээлээгүй, 15.0 сая төгрөгийн авлага үүсгэсэн тухай шийдвэрийг мэдээлээгүй, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш зарлагын 15.0 сая төгрөгийн гүйлгээг мэдээлээгүй зэргээр нийт 440.4 сая төгрөгийн зөрчил гаргаж, шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн дундаж хувь 25.0 хувьтай байна.

Өмнөх аудитаар шилэн данстай холбоотой зөвлөмж өгөгдсөн боловч зөрчлийг давтан гаргасан тул албан шаардлага хүргүүлсэн.

2. Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль шилэн дансанд 5 саяас дээш 56.8 сая төгрөгийн 4 гүйлгээг байршуулаагүй, шилэн дансны мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн дундаж хувь 73.0 хувьтай гаргасан тул албан шаардлага хүргүүлсэн.

3. Эрүүл мэндийн төв 339.7 сая төгрөгийн 6 мэдээллийг хугацаа хоцроож, оны эцэст үүссэн 42.3 сая төгрөгийн авлага үүсгэсэн шийдвэрийн талаарх мэдээллийг байршуулаагүй тул зөвлөмж хүргүүлсэн.

3.8. ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАЙЛБАР, ТОДРУУЛГА

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид 144.3 сая төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн ба биелэлтийг ирүүлсэн байна. Давтан шалгаж үзэхэд албан шаардлагыг хэрэгжүүлж, зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Хүснэгт: №9 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		/сая төгрөг/ Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага	2	144.3	2	144.3			100
Зөвлөмж	1				1		0
Нийт	3	144.3	3	144.3	1		

3.9 Аудитын явцад хэрэгжүүлсэн горим сорил, түүний үр дүн

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 10 төсвийн байгууллага, 4 тусгайн сангийн нийт 14 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 8 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 байгууллага, нэгжийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газар, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль, 2 дугаар сургууль, 3 дугаар сургууль, 4 дүгээр сургууль, Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй” дүгнэлт, Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэгт “хязгаарлалттай” дүгнэлт өгсөн байна.

Сумын ИТХ, Соёлын төв, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Эргэлтийн эмийн сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар алдаа зөрчил гараагүй байна.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлантай холбоотой залруулга хийгдээгүй байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид хүргүүлсэн акт, албан шаардлага:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангаар ОНХСан болон Сум хөгжүүлэх сангийн шилэн данстай холбоотой 489.3 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж хүргүүлсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 1446.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс сумын төсөвт байгууллагын дүнгээр 14.6 сая төгрөгийн 2 залруулга хийгдэж, 0.2 сая төгрөгийн зөрчилд 1 төлбөрийн акт тогтоож, 609.4 сая төгрөгийн зөрчилд 10 албан шаардлага, 822.0 сая төгрөгийн зөрчилд 8 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт №10: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	ЗДТГ	1	14.9					1	14.9		
2	Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургууль	2	28.3					1	7.1	1	21.2
3	Ерөнхий боловсролын 2 дугаар сургууль	2	0.7			1	0.2	1	0.5		
4	Ерөнхий боловсролын 3 дугаар сургууль	3	66.5					3	66.5		
5	Ерөнхий боловсролын 4 дүгээр сургууль	4	9.1	1	1.3			1	0.7	2	7.1
6	Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг	3	396.8					1	4.1	2	392.7
7	Хүүхдийн 2 дугаар цэцэрлэг	3	530.3					2	515.6	1	14.7
8	Эрүүл мэндийн төв	3	399.6	1	13.3					2	386.3
Нийт дүн		21	1446.2	2	14.6	1	0.2	10	609.4	8	822.0

3.10 Дараагийн аудитаар авч үзэх буюу анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц асуудал байхгүй байна.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

1. Албан тушаалын чиг үүргийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал:

1.1. Илрүүлэлт:

Сумын Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн 2 дугаар гарын үсгийг сангуудыг хариуцаж байгаа мэргэжилтэн нар зурж, тайлан баланс гаргаж ирүүлсэн байна.

Энэ нь Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 07 дугаар сарын 16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан Санхүүгийн албаны даргын ажлын байрны тодорхойлолтын албан тушаалын 2 дугаар зорилтын 12, 3 дугаар зорилтын 1-д заасныг зөрчсөн байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 07 дугаар сарын 16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан сумын Санхүүгийн албаны ажлын байрны тодорхойлолтод заасны дагуу Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангуудын 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны даргаар зуруулж, тайлан, баланс гаргуулах зөрчлийг арилгаж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын газарт 2022 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5.Аудитын явцад илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

/сая төгрөг/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Ногооннуур сумын ТТЗСНТайлан	2	489.3					1	489.3	1	